

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 14. veljače 2024.*

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline 8. *Acedija*

Draga braćo i sestre, dobar vam dan!

Među svim glavnim grešnim manama postoji jedna koja često prolazi nezapaženo, možda zbog svog naziva koji je mnogima teško razumljiv: govorim o *acediji*. Zato se u popisu grešnih mana pojam „acedija“ često zamjenjuje drugim mnogo češće korištenim pojmom, a to je lijenost. Zapravo, lijenost je više posljedica nego uzrok. Kad je neka osoba besposlena, indolentna, bezvoljna, kažemo da je lijena. Ali, kao što uči mudrost drevnih pustinjčkih otaca, često je korijen te lijenosti *acedija*, što doslovno na grčkom znači „nebriga“.

To je vrlo opasna napast s kojom nema šale. Tko postane njenom žrtvom nekako kao da ga shrva želja za smrću: osjeća odbojnost prema svemu; odnos s Bogom postaje mu dosadan; čak i najsvetiji spisi, koja su mu nekoć grijali dušu, sad mu se čine potpuno beskorisnima. Čovjek počinje osjećati žal za prošlim vremenom i mladošću koja je nepovratno prošla.

Acediju se naziva „podnevnim demonom“: obuzme nas usred dana, u jeku svakodnevnih obaveza i poslova, a sati pred nama izgledaju monotoni, nemogući za preživjeti. U poznatom opisu monah Evagrije ovako predstavlja tu napast: „Pogled čovjeka koji pati od acedije stalno je uprt u prozor, a u svom umu on mašta o posjetiteljima [...] Kad čita, često zijeva i lako ga svlada san, trlja oči, krši ruke i, kad digne oči od knjige, gleda u zid; zatim se ponovno vraća knjizi i još malo čita [...]; napokon, nakon što mu glava klone, podmetne knjigu pod nju i zaspi laganim snom, dok ga glad ne probudi i ne natjera da zadovolji svoje potrebe“; u zaključku, „lijen čovjek ne izvršava hitro i spremno Božje djelo“. [1]

Suvremeni čitatelji u tim opisima naziru nešto što jako podsjeća na zlo depresije, bilo s psihološkog bilo s filozofskoga gledišta. Naime, za onoga koji je obuzet acedijom, život gubi smisao, molitva postaje dosadna, svaka bitka se čini besmislenom. Ako smo u mladosti i gajili strasti, sad nam se one čine besmislenima, snovima koji nas nisu usrećili. Tako se prepuštamo mrtvilu pa rastresenost, ne misliti ni na što pojavljuje se kao jedini izlaz: htjeli bismo otupjeti, imati potpuno prazan um... To je pomalo kao uranjeno umiranje i to je baš ružno.

U vezi s tom grešnom manom, za koju shvaćamo da je vrlo opasna, duhovni učitelji pružaju različite lijekove. Želim istaknuti ono što mi se čini najvažnijim i što bih nazvao *strpljivošću vjere*. Premda kad ga ošine bič *acedije* čovjek želi biti „negdje drugdje“, pobjeći od stvarnosti, treba, naprotiv, smoći hrabrosti ostati i prihvatiti svoj „ovdje i sada“, svoju situaciju kakva ona jest, Božju prisutnost. Monasi kažu da je za njih najbolja učiteljica života njihova izba, zato što je to mjesto koje ti konkretno i svakodnevno govori o tvojoj ljubavnoj priči s Gospodinom. Zloduh *acedije* želi uništiti upravo tu jednostavnu radost toga „ovdje i sad“, tu zahvalnu zadivljenost stvarnošću; želi te uvjeriti da je sve uzalud, da ništa nema smisla, da se ne vrijedi brinuti ni za što i ni za koga. U životu susrećemo ljude koji „boluju od *acidije*“, ljude za koje kažemo: „Ovaj je baš dosadan!“ i ne volimo biti s njima; ljude koji također imaju stav *dosade* koji šire oko sebe. To je *acedija*.

Koliki su samo, postavši žrtvama *acedije*, nošeni nemirom bez lica i imena, bezumno napustili put dobra kojim su krenuli! Borba protiv *acedije* je presudna bitka, koju se mora dobiti pod svaku cijenu. I to je bitka *koje nisu bili pošteđeni ni sveci*, jer u mnogim njihovim dnevnicima ima tekstova u kojima su zabilježeni užasni trenuci, prave i istinske noći vjere, gdje je sve izgledalo mračno. Ti nas sveci i svetice uče da kroz noć hodamo u *strpljivosti*, prihvaćajući *siromaštvo vjere*. Preporučivali su da se, kad nas pritisne *acedija*, treba manje zalagati, postavljati ciljeve koji su lakše dostižni, ali se istodobno oduprijeti, ustrajati nalazeći oslonac u Isusu koji nas nikada ne napušta u kušnji i napasti.

Vjera, mučena kušnjom *acedije*, ne gubi na vrijednosti. Štoviše, to je prava vjera, čisto ljudska vjera, koja unatoč svemu, unatoč tami koja je zasljepljuje, ipak ponizno vjeruje. To je ta vjera koja ostaje u srcu, kao što žeravica tinja ispod pepela. Ostaje trajno. I ako netko od nas padne u taj porok ili u napast *acedije*, neka pokuša zaviriti u svoju nutrinu i čuvati žar vjere: tako se ide naprijed.

[1] EVAGRIJE PONTSKI, *Gli otto spiriti della malvagità (O osam zloduha)*, 14.

* * *

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

Svi smo čitali i slušali priče o prvim mučenicima Crkve, kojih je bilo mnogo. Ovdje, gdje se sada nalazi Vatikan, ima groblje i ovdje su pokopani mnogi koji su bili pogubljeni; kad se kopa, nalazi se na grobove. Ali i danas ima mnogo mučenika po cijelom svijetu: mnogo, možda više nego u počecima. Mnogo ih je progonjenih zbog vjere. Dopustite mi danas posebno pozdraviti „živećeg mučenika“, kardinala Simonija. On je, kao svećenik, kao biskup, 28 godina proveo u tamnici, u zatvorima komunističke Albanije, najokrutnijem od svih progona. I nastavlja svjedočiti. I poput njega mnogi drugi, mnogi, mnogi. Sada ima 95 godina i nepokolebljivo nastavlja raditi za Crkvu. Dragi brate, zahvaljujem ti na tvom svjedočanstvu. Hvala ti.

[...] Danas počinje korizma. Oraspoložimo se da to vrijeme iskoristimo kao priliku za obraćenje i unutarnju obnovu u slušanju Božje riječi, u brizi za braću i sestre kojima je to najpotrebnije. I ne zaboravimo nikada napaćenu Ukrajinu, Palestinu i Izrael koji toliko pate. Molimo za tu braću i sestre koji pate zbog rata. Napredujmo na putu obraćenja, u slušanju Božje riječi, u brizi za našu braću i sestre u potrebi i napredujmo u pojačanoj molitvi, moleći prije svega za mir u svijetu.

Svima upućujem moj blagoslov!